

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 6 listopada 2012 r. *

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Polityka społeczna — Równość traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy — Dyrektywa 2000/78/WE — Artykuł 2 i art. 6 ust. 1 — Uregulowanie krajowe wymagające zaprzestania działalności zawodowej przez sędziów, prokuratorów i notariuszy, którzy ukończyli 62 lata — Zgodne z przepisami cele uzasadniające odmienne traktowanie w stosunku do pracowników, którzy nie ukończyli 62 lat — Proporcjonalny charakter długości okresu przejściowego

W sprawie C-286/12

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 7 czerwca 2012 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez J. Enegrena oraz K. Talabér-Ritz, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Węgrom, reprezentowanym przez M.Z. Fehéra, działającego w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano (sprawozdawca), prezes izby, A. Borg Barthet, M. Ilešić, E. Levits i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Impellizzeri, administrator,

uwzględniając postanowienie prezesa Trybunału z dnia 13 lipca 2012 r. o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym zgodnie z art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i z art. 133 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 października 2012 r.,

po wysłuchaniu rzecznika generalnego,

wydaje następujący

* Język postępowania: węgierski.

Wyrok

- 1 W swojej skardze Komisja Europejska wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że Węgry uchybiły swoim zobowiązaniom wynikającym z art. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303, s. 16) w ten sposób, że przyjęły uregulowanie krajowe, na mocy którego stosunki służbowe sędziów, prokuratorów i notariuszy ustają obligatoryjnie z osiągnięciem przez nich wieku 62 lat, co powoduje odmienne traktowanie ze względu na wiek, które nie ma uzasadnienia w postaci zgodnego z przepisami celu, a w każdym razie nie jest właściwe ani konieczne dla osiągnięcia zamierzonego celu.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 2 Artykuł 1 dyrektywy 2000/78 stanowi:

„Celem niniejszej dyrektywy jest wyznaczenie ogólnych ram dla walki z dyskryminacją ze względu na religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w odniesieniu do zatrudnienia i pracy, w celu realizacji w państwach członkowskich zasady równego traktowania”.

- 3 Artykuł 2 ust. 1 i 2 tej dyrektywy przewiduje:

„1. Do celów niniejszej dyrektywy »zasada równego traktowania« oznacza brak jakichkolwiek form bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji z przyczyn określonych w art. 1.

2. Do celów ust. 1:

- a) dyskryminacja bezpośrednia występuje, w przypadku gdy osobę traktuje się mniej przychylnie, niż traktuje się, traktowano lub traktowano by inną osobę w porównywalnej sytuacji, z jakiejkolwiek przyczyny wymienionej w art. 1;
- b) dyskryminacja pośrednia występuje w przypadku, gdy przepis, kryterium lub pozornie neutralna praktyka może doprowadzić do szczególnej niekorzystnej sytuacji dla osób danej religii lub przekonań, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej, w stosunku do innych osób, chyba że:

- (i) taki przepis, kryterium lub praktyka jest obiektywnie uzasadniona zgodnym z prawem celem, a środki mające służyć osiągnięciu tego celu są właściwe i konieczne, lub

[...]”.

- 4 Artykuł 6 ust. 1 wspomnianej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„Niezależnie od przepisów art. 2 ust. 2, państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne.

Takie odmienne traktowanie może polegać między innymi na:

- a) wprowadzeniu specjalnych warunków dostępu do zatrudnienia i kształcenia zawodowego, zatrudnienia i pracy, włącznie z warunkami zwalniania i wynagradzania, dla ludzi młodych, pracowników starszych i osób mających na utrzymaniu inne osoby, w celu wspierania ich integracji zawodowej lub zapewnienia im ochrony;

[...]”.

Prawo węgierskie

- 5 Do dnia 31 grudnia 2011 r. art. 57 ust. 2 ustawy nr LXVIII z 1997 r. w sprawie statusu prawnego i wynagrodzenia sędziów co do zasady zezwalał sędziom na pełnienie służby do wieku 70 lat.
- 6 Artykuł 26 ust. 2 nowej ustawy zasadniczej, która została uchwalona w dniu 25 kwietnia 2011 r., a weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 r. (zwanej dalej „ustawą zasadniczą”), stanowi, że „[w]yjawszy prezesa Kúria, sędziowie mogą sprawować urząd do osiągnięcia ogólnego wieku emerytalnego”.
- 7 W tym względzie art. 12 ust. 1 przepisów przejściowych do ustawy zasadniczej (zwanych dalej „przepisami przejściowymi”) stanowi:

„W razie osiągnięcia przez sędziego przed dniem 1 stycznia 2012 r. ogólnego wieku uprawniającego do uzyskania emerytury, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ustawy zasadniczej, kończy on służbę w dniu 30 czerwca 2012 r. W razie osiągnięcia przez sędziego pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia 2012 r. ogólnego wieku uprawniającego do uzyskania emerytury, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ustawy zasadniczej, kończy on służbę w dniu 31 grudnia 2012 r.”.
- 8 Podobnie, co się tyczy prokuratorów, zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy zasadniczej „[w]yjawszy prokuratora generalnego, prokuratorzy mogą sprawować urząd do osiągnięcia ogólnej granicy wieku przejścia na emeryturę”.
- 9 W tym względzie art. 13 przepisów przejściowych stanowi:

„W razie osiągnięcia przez prokuratora przed dniem 1 stycznia 2012 r. ogólnego wieku uprawniającego do uzyskania emerytury, o którym mowa w art. 29 ust. 3 ustawy zasadniczej, kończy on służbę w dniu 30 czerwca 2012 r. W razie osiągnięcia przez prokuratora pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia 2012 r. ogólnego wieku uprawniającego do uzyskania emerytury, o którym mowa w art. 29 ust. 3 ustawy zasadniczej, kończy on służbę w dniu 31 grudnia 2012 r.”.
- 10 I tak, po pierwsze, w rozumieniu art. 90 lit. ha) ustawy nr CLXII z 2011 r. w sprawie statusu prawnego i wynagrodzenia sędziów (zwanej dalej „ustawą z dnia 2011 r. o sędziach”), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 r., sędzia zostaje przeniesiony w stan spoczynku „z chwilą osiągnięcia mającej do niego zastosowanie granicy wieku przejścia na emeryturę [...], nie dotyczy to prezesa Kúria”.
- 11 Po drugie, zgodnie z art. 34 lit. d) ustawy nr CLXIV z 2011 r. dotyczącej przebiegu życia zawodowego prokuratora i statusu prawnego prokuratora generalnego, prokuratorów i innych urzędników prokuratury „prokurator przestaje wykonywać funkcje prokuratora z chwilą osiągnięcia mającej do niego zastosowanie granicy wieku emerytalnego”.

- 12 Ponadto art. 45 ust. 4 ustawy nr CCI z 2011 r. o zmianie niektórych ustaw zgodnie z ustawą zasadniczą zmienił ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r. art. 22 lit. d) ustawy nr XLI z dnia 1991 r. o notariuszach. Ten ostatni artykuł w swoim nowym brzmieniu stanowi, że „notariusze przestają wykonywać swoje funkcje w dniu osiągnięcia mającej do nich zastosowanie granicy wieku przejścia na emeryturę”.
- 13 Artykuł 18 ust. 1 ustawy nr LXXXI z 1997 r. w sprawie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w dziedzinie emerytur (zwanej dalej „ustawą Tny”), w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2009 r., stanowił:
- „Prawo do emerytury z ubezpieczenia społecznego przysługuje, od wieku 62 lat, każdej osobie, która ukończyła co najmniej 20 lat pracy”.
- 14 Ten sam przepis w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2010 r. sformułowany jest następująco:
- „Wiek, od którego przysługuje prawo do emerytury z ubezpieczenia społecznego, ustala się na:
- a) 62 lata dla wszystkich osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1952 r.,
 - b) 62 lata i 183 dni dla wszystkich osób urodzonych w 1952 r.,
 - c) 63 lata dla wszystkich osób urodzonych w 1953 r.,
 - d) 63 lata i 183 dni dla wszystkich osób urodzonych w 1954 r.,
 - e) 64 lata dla wszystkich osób urodzonych w 1955 r.,
 - f) 64 lata i 183 dni dla wszystkich osób urodzonych w 1956 r.,
 - g) 65 lat dla wszystkich osób urodzonych w 1957 r. lub później”.
- 15 Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy Tny prawo do emerytury w pełnym wymiarze przysługuje każdej osobie, która:
- „a) osiągnęła granicę wieku przejścia na emeryturę, określonego w ust. 1 powyżej, odpowiadającego jej rokowi urodzenia [...], oraz
 - b) wykonywała swoje funkcje przez co najmniej 20 lat oraz [...].”.
- 16 Wreszcie, na mocy art. 230 ustawy z 2011 r. o sędziach spośród sędziów osiągających przed dniem 1 stycznia 2013 r. nowo wyznaczony wiek obligatoryjnego zaprzestania działalności, służba tych, którzy kończą 62 lata przed dniem 1 stycznia 2012 r., ustaje w dniu 30 czerwca 2012 r., podczas gdy służba tych, którzy kończą 62 lat pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia 2012 r., ustaje w dniu 31 grudnia 2012 r.
- 17 Podobnie art. 160 ustawy nr CLXIV z 2011 r. dotyczącej przebiegu życia zawodowego prokuratora i statusu prawnego prokuratora generalnego, prokuratorów i innych urzędników prokuratury zawiera przepisy zbliżone co do zasady do przepisów dotyczących sędziów. Co się tyczy notariuszy, uregulowanie analogiczne do uregulowania odnoszącego się do sędziów i prokuratorów będzie stosować się do nich od dnia 1 stycznia 2014 r., jak wskazano w pkt 12 niniejszego wyroku.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi i przebieg postępowania przed Trybunałem

- 18 W dniu 17 stycznia 2012 r. Komisja skierowała do Węgier wezwanie do usunięcia uchybień, w którym uznała, że to państwo członkowskie, przyjmując krajowe przepisy ustawowe dotyczące granicy wieku skutkującej obligatoryjnym zaprzestaniem działalności przez sędziów, prokuratorów i notariuszy, uchybiły swoim zobowiązaniom wynikającym z dyrektywy 2000/78. W odpowiedzi z dnia 17 lutego 2012 r. wspomniane państwo członkowskie zakwestionowało zarzucane mu uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego. W dniu 7 marca 2012 r. Komisja wystosowała uzasadnioną opinię, wzywając Węgry do podjęcia niezbędnych środków w celu zastosowania się do swych zobowiązań w terminie jednego miesiąca od doręczenia tej opinii. To państwo członkowskie udzieliło odpowiedzi pismem z dnia 30 marca 2012 r.
- 19 Uznawszy tę odpowiedź za niewystarczającą, Komisja wniosła w dniu 7 czerwca 2012 r. skargę w niniejszej sprawie.
- 20 Oddzielnym pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w tym samym dniu Komisja złożyła wniosek o zastosowanie trybu przyspieszonego zgodnie z art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który prezes Trybunału uwzględnił postanowieniem z dnia 13 lipca 2012 r.
- 21 W dniu 16 lipca 2012 r. Alkotmánybíróság (trybunał konstytucyjny) postanowił o uchyleniu z mocą wsteczną części węgierskiego ustawodawstwa krytykowanego przez Komisję. Na wezwanie sekretariatu Sądu Komisja w dniu 25 lipca 2012 r. zajęła stanowisko w przedmiocie tego orzeczenia i podtrzymała zarówno swoją skargę, jak i wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym. Z tego względu w dniu 14 sierpnia 2012 r. Węgry złożyły odpowiedź na skargę, w której również zajęły stanowisko co do konsekwencji wspomnianego orzeczenia dla niniejszej sprawy.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

- 22 Komisja uważa, że sporne przepisy są sprzeczne z art. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 w zakresie, w jakim wprowadzają nieuzasadnioną dyskryminację, a w każdym razie nie są ani właściwe, ani konieczne dla osiągnięcia rzekomo zgodnych z przepisami celów, na które powołują się Węgry.
- 23 Węgry na wstępie podnoszą, że niniejsza sprawa stała się częściowo bezprzedmiotowa, gdyż swoim wyrokiem Alkotmánybíróság uchylił z mocą wsteczną art. 90 lit. ha) i art. 230 ustawy z 2011 r. o sędziach. Tym samym należy umorzyć postępowanie w odniesieniu do odpowiedniej części skargi. Komisja natomiast uważa, że wyrok ten nie ma żadnego skutku dla skargi.

W przedmiocie dyskryminacji

- 24 Zdaniem Komisji rozpatrywane przepisy węgierskie naruszają art. 2 dyrektywy 2000/78 w zakresie, w jakim wprowadzają dyskryminację ze względu na wiek wobec sędziów, prokuratorów i notariuszy, którzy osiągnęli granice wiekowe ustalone w tych przepisach dla przejścia na emeryturę, w stosunku do sędziów, prokuratorów i notariuszy, którzy mogą pozostać na służbie. Obniżenie z 70 do 62 lat granicy wieku powodującej obligatoryjne zaprzestanie działalności mające zastosowanie do sędziów, prokuratorów i notariuszy wprowadza bowiem odmienne traktowanie ze względu na wiek w odniesieniu do osób wykonujących określony zawód. Uznając, że Węgrom przysługuje swoboda w zakresie ustalenia wieku przejścia na emeryturę przez te osoby, Komisja podnosi, że nowe uregulowanie wpływa znacząco na czas trwania stosunku pracy wiążącego strony oraz, ogólniej, na wykonywanie przez te zainteresowane osoby ich działalności zawodowej poprzez uniemożliwienie im w przyszłości udziału w aktywnym życiu. Komisja uściśla w tym względzie, że okoliczność, iż

w przeszłości zainteresowane osoby były objęte korzystniejszym uregulowaniem od mającego zastosowanie do innych pracowników sektora publicznego, nie wyklucza tego, że wspomniane przepisy stanowią dyskryminację.

- 25 Węgry odpowiadają, że w niniejszym przypadku nie dochodzi do żadnej dyskryminacji. Zdaniem Węgier Komisja dokonała bowiem oceny rozpatrywanych przepisów w sposób izolowany, nie uwzględniając ogólnego kontekstu, w który się wpisują. W szczególności obniżenie granicy wieku powodującej obligatoryjne zaprzestanie działalności dla osób objętych rozpatrywanymi kategoriami zawodowymi ma na celu skorygowanie pozytywnej dyskryminacji, z której osoby te korzystają, jako że tylko one, w przeciwieństwie do pozostałych pracowników sektora publicznego, mogły nie tylko pozostać na służbie do ukończenia wieku 70 lat, ale również w licznych przypadkach łączyć wynagrodzenie ze świadczeniem emerytalnym, które przysługiwało im od chwili osiągnięcia wieku przejścia na emeryturę. Zatem reforma ta ma na celu wprowadzenie równowagi w ramach ogólnej regulacji z dziedziny pracy.

W przedmiocie uzasadnienia dyskryminacji

- 26 Komisja argumentuje, że zarzucane odmienne traktowanie nie jest uzasadnione na podstawie przesłanek określonych w art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78. Sporne ustawodawstwo krajowe nie dąży bowiem do żadnego zgodnego z przepisami celu, a w każdym razie, nie jest proporcjonalne. Poszanowanie tych przesłanek wymagane jest zaś nie tylko w odniesieniu do ustalenia granicy wiekowej powodującej obligatoryjne zaprzestanie działalności, ale również w odniesieniu do zmian tej granicy wiekowej.
- 27 Co się tyczy istnienia „zgodnego z przepisami celu” w rozumieniu tego przepisu, Komisja podnosi, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału tylko cele z zakresu polityki społecznej, takie jak cele związane z polityką zatrudnienia, rynku pracy lub kształcenia zawodowego, są właściwe do uzasadnienia odstępstwa od zakazu dyskryminacji ze względu na wiek. Tymczasem, po pierwsze, żaden cel tego rodzaju nie wynika z rozpatrywanego ustawodawstwa ani nie można go nawet wywnioskować na podstawie ogólnego kontekstu, w który wpisuje się to ustawodawstwo. Sam taki brak jest w opinii Komisji sprzeczny z dyrektywą 2000/78, jako że uniemożliwia kontrolę sądową zgodności z prawem i proporcjonalności wspomnianego ustawodawstwa.
- 28 Po drugie, Komisja podnosi, że w fazie administracyjnej Węgry przywołały w istocie dwa cele, do których mają dążyć rozpatrywane przepisy, mianowicie, zasadniczo, ujednolicenie zasad dotyczących emerytur w odniesieniu do wszystkich osób i, posiłkowo, ułatwienie młodym prawnikom dostępu do sądów z zamiarem stworzenia „zrównoważonej struktury wiekowej”.
- 29 Komisja uważa zaś, że pierwszy z tych celów nie może być uważany za „zgodny z przepisami” w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78, jako że Trybunał wykluczył, że cele o charakterze organizacyjnym mogłyby uzasadniać dyskryminację. W odniesieniu do argumentu Węgier, które podnoszą, że w swoim wyroku z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawach połączonych C-159/10 i 160/10 Fuchs i Köhler, Zb.Orz. s. I-6919, Trybunał przyjął odmienne stanowisko – mianowicie, że takie cele są zgodne z przepisami – Komisja podnosi, że wyrok ten nie może mieć zastosowania w niniejszym przypadku. Otóż we wspomnianym wyroku Trybunał jej zdaniem nie tyle rozszerzył definicję „zgodnego z przepisami celu” w rozumieniu tego przepisu, ile stwierdził, że cel polegający na ustanowieniu „zrównoważonej struktury wiekowej” pomiędzy młodymi i starszymi urzędnikami może stanowić „zgodny z przepisami cel” polityki zatrudnienia i rynku pracy. Niezależnie od okoliczności, że ten „zgodny z przepisami cel” może mieć konsekwencje „organizacyjne” w szczególności pod względem wzmocnienia skuteczności służby publicznej w wymiarze sprawiedliwości, konsekwencji tych samych w sobie nie można zdaniem Komisji uważać za „zgodne z przepisami cele”.

30 Co do drugiego celu Komisja zauważa, że argument dotyczący zastąpienia starszych sędziów sędziami młodszymi i jakoby wynikającego z tego polepszenia jakości służby publicznej w wymiarze sprawiedliwości jest nie tylko „czystym ogólnikiem”, odrzuconym przez Trybunał w ww. wyroku w sprawach połączonych Fuchs i Köhler, ale także formą uprzedzenia związanego z wiekiem. Dyrektywa 2000/78 ma zaś właśnie na celu ochronę osób przed takimi uprzedzeniami.

31 W odniesieniu do uzasadnienia ograniczenia Węgry podnoszą, że okoliczność, iż rozpatrywane przepisy, które dotyczą zarówno sędziów, jak i prokuratorów i notariuszy, zostały przyjęte i weszły w życie w tym samym okresie, wynika wyraźnie z zamiaru ujednolicenia przez ustawodawcę w tych sektorach regulacji dotyczącej granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności w celu ustanowienia „bardziej zrównoważonej struktury wiekowej” w ramach rozpatrywanych zawodów. Cele te są ponadto „zgodne z przepisami” w rozumieniu art. 6 ust. 1 wspomnianej dyrektywy, jak to przyznała sama Komisja.

W przedmiocie właściwego i koniecznego charakteru rozpatrywanych przepisów krajowych

32 W odniesieniu do przywołanych przez Węgry dwóch celów, do których mają dążyć sporne przepisy krajowe, Komisja uważa, że nawet jeśli cele te uznać za „zgodne z przepisami cele” w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78, wspomniane przepisy nie są właściwe do ich osiągnięcia.

33 W pierwszej kolejności wspomniane przepisy nie mogą przyczyniać się do osiągnięcia celu ujednolicenia wieku przejścia na emeryturę, w szczególności ze względu na to, że przede wszystkim stosunek służbowy sędziów i prokuratorów zakończy się, jak tylko osiągną oni wiek emerytalny, podczas gdy stosunek pracy innych pracowników służby publicznej zakończy się tylko, gdy osiągną oni ten wiek i będą mieć ukończone lata stażu służbowego konieczne dla otrzymania pełnej emerytury. Następnie pozostają wciąż wyjątki, takie jak dotyczące prezesa Kúria, prokuratora generalnego, sędziów konstytucyjnych lub asesorów i aplikantów prokuratorskich. Wreszcie sędziowie, prokuratorzy i notariusze nie mają możliwości – w przeciwieństwie do innych kategorii zawodowych sektora publicznego – zwrócenia się o zachowanie swojego urzędu „w interesie służby” po osiągnięciu wieku przejścia na emeryturę.

34 W drugiej kolejności, co się tyczy celu polegającego na ułatwianiu zatrudniania młodych profesjonalistów w służbie publicznej wymiaru sprawiedliwości, Komisja uważa, że sposoby stosowania rozpatrywanych przepisów sugerują, że nie zostały one ukształtowane tak, aby służyć osiągnięciu zamierzonego celu. Ponadto nie umożliwiły one przekazania doświadczenia przez starszych urzędników młodszym prawnikom podejmującym pracę w rozpatrywanych zawodach. Spójniejszym i trwalszym sposobem osiągnięcia zamierzonego celu byłoby stopniowe obniżenie granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności.

35 W tym względzie Węgry odpowiadają, że w rzeczywistości dzięki tym przepisom i jednocześnie możliwościom mianowania młodszych prawników dostępna jest dla pokolenia „wieku średniego” duża liczba stanowisk wysokiego szczebla w sądach i prokuraturze. Chociaż starsi sędziowie, prokuratorzy i notariusze są zmuszeni opuścić służbę, wielu z nich pozostanie na miejscu. Obecność tych ostatnich i możliwość uzyskania przez nich wyższych stanowisk gwarantują zaś, że przekażą swoim młodszym kolegom nabyte przez siebie doświadczenie.

36 Komisja uważa także, że tak szybkie i radykalne obniżenie granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności wykracza poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia przywołanych celów, przy uwzględnieniu poważnych konsekwencji, jakie taka zmiana może mieć w odniesieniu do sędziów, prokuratorów i notariuszy, których to dotyczy. Byli oni bowiem zmuszeni do szybkiego opuszczenia służby i nie mieli czasu na podjęcie decyzji, w szczególności o charakterze finansowym, aby sprostać zmniejszeniu się swoich dochodów.

- 37 Węgry są natomiast zdania, że dotyczące zainteresowanych okresy przejściowe były znane nie od chwili przyjęcia spornych przepisów, ale od dnia 20 czerwca 2011 r., gdy parlament węgierski uchwalił ustawę nr LXXII z 2011 r. o zmianie niektórych ustaw w sprawie statusu prawnego zgodnie z ustawą zasadniczą. Artykuł 10 ust. 1 tej ustawy nr LXXII z 2011 r. zawierał bowiem już „terminy wypowiedzenia, które miały być później transponowane do ustawy z 2011 r. o sędziach i do przepisów przejściowych”. W tych okolicznościach zainteresowani mogli zapoznać się z okresami przejściowymi przewidzianymi przez sporne przepisy od czerwca 2011 r. Węgry dodają, że w przypadku notariuszy przepisy obniżające granicę wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności wejdą w życie dopiero w dniu 1 stycznia 2014 r., tak że dysponują oni jeszcze dłuższym czasem na przygotowanie się.

W przedmiocie spójności uregulowania

- 38 Komisja podkreśla, że brak jest jakiegokolwiek spójności między spornymi przepisami a węgierską reformą powszechnego systemu emerytalnego. Wskazuje ona, że „w 2002 r. zakończy się obligatoryjnie stosunek służbowy sędziów, prokuratorów i notariuszy w wieku od 62 do 70 lat”, podczas gdy „pomiędzy 2014 a 2022 r. ogólny wiek przejścia na emeryturę, a tym samym [granica wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności] mająca zastosowanie również do sędziów, prokuratorów i notariuszy, podniesie się stopniowo z 62 do 65 lat”. Zatem kombinacja tych dwóch reform skutkuje niezwykle niezrównoważoną sytuacją w odniesieniu do rekrutacji i awansowania młodych prawników, jako że w latach 2012 i 2013 można spodziewać się, że państwo przystąpi do masowej rekrutacji osób w celu zapewnienia wakatów, podczas gdy, poczynawszy od 2014 r. – ze względu na podwyższenie granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności – ten proces rekrutacji prawdopodobnie ulegnie znacznemu spowolnieniu.
- 39 Zdaniem Węgier zarzucana przez Komisję niespójność jest tylko pozorna. Podwyższenie granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności można obserwować w prawie wszystkich państwach członkowskich, co nie podważa wewnętrznej logiki spornych przepisów. Przepisy te wiążą właśnie tę granicę wieku dla rozpatrywanych zawodów z wiekiem uprawniającym do uzyskania emerytury, tak aby wiek, który został ustanowiony, odpowiadał rozwojowi gospodarczemu i demograficznemu, za którym system emerytalny i polityka zatrudnienia muszą nieuchronnie podążać. Polityka stosowana przez państwa członkowskie w dziedzinie emerytur zasada się zatem na przesłance stanowiącej, że granica wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności i wiek, od którego osoby są uprawnione do emerytury, powinny zawsze ewoluować łącznie, tak aby można było zagwarantować optymalną realizację zamierzonych celów polityki zatrudnienia.

Ocena Trybunału

Przedmiot skargi

- 40 Na wstępie trzeba zbadać podniesiony przez Węgry argument, zgodnie z którym należy umorzyć postępowanie w odniesieniu do części skargi w zakresie, w jakim stała się ona bezprzedmiotowa na skutek wyroku wydanego przez Alkotmánybíróság.
- 41 Należy przypomnieć w tym względzie, iż z utrwalonego orzecznictwa wynika, że wystąpienie uchybienia powinno być oceniane z punktu widzenia sytuacji danego państwa członkowskiego istniejącej w momencie upływu terminu określonego w uzasadnionej opinii oraz że Trybunał nie bierze pod uwagę zmian, które nastąpiły w terminie późniejszym (zob. w szczególności wyroki: z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie C-209/02 Komisja przeciwko Austrii, Rec. s. I-1211, pkt 16; z dnia 19 lipca 2012 r. w sprawie C-565/10 Komisja przeciwko Włochom, pkt 22).

- 42 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że rozpatrywane przepisy krajowe obowiązywały w dniu upływu terminu wyznaczonego przez Komisję w uzasadnionej opinii. Ponadto, jak Węgry same przyznały w toku rozprawy, właściwe organy krajowe wydały na podstawie tych przepisów indywidualne akty administracyjne mające na celu zakończenie stosunków pracy zainteresowanych osób.
- 43 W dniu 16 lipca 2012 r., tzn. po upływie wspomnianego terminu, co nastąpiło w dniu 7 kwietnia 2012 r., Alkotmánybíróság wydał wyrok, którym uchylił art. 90 lit. ha) i art. 230 ustawy z dnia 2011 r. o sędziach.
- 44 Zdaniem Węgier, skoro w wyroku tym orzeczono uchylenie z mocą wsteczną wspomnianych art. 90 lit. ha) i art. 230, nie można już uważać, że obowiązywały one w chwili upływu terminu określonego w uzasadnionej opinii.
- 45 Należy jednakże stwierdzić w tym względzie, że zgodnie z orzecznictwem wspomnianym w art. 41 niniejszego wyroku data, w odniesieniu do której Trybunał powinien dokonać oceny istnienia zarzucanego Węgrom uchybienia, to dzień 7 kwietnia 2012 r. Retroaktywny charakter wyroku wydanego przez Alkotmánybíróság nie powoduje zatem usunięcia przedmiotu rozpatrywanej skargi, jako że uchylenie art. 90 lit. ha) i art. 230 ustawy z 2011 r. o sędziach wynika z okoliczności, która nastąpiła po tej dacie i która z tego względu nie może być brana pod uwagę.
- 46 W każdym razie należy stwierdzić, że po pierwsze, wspomniany wyrok nie wywiera żadnego skutku w odniesieniu do przepisów przejściowych, które przewidują zasady analogiczne do tych zawartych w art. 90 lit. ha) i art. 230 ustawy z 2011 r. o sędziach. Po drugie, skoro uchylenie tych ostatnich przepisów nie miało bezpośredniego wpływu na ważność indywidualnych aktów, za pośrednictwem których zakończono stosunki pracy zainteresowanych osób, osoby te nie zostają automatycznie przywrócone na swoje stanowiska. Przeciwnie, aby uzyskać przywrócenie osoby te są obowiązane wnieść skargi o stwierdzenie nieważności tych aktów – skargi, których wynik, jak zostało potwierdzone podczas rozprawy przez same Węgry, nie jest pewny.
- 47 W rezultacie należy orzec co do całości skargi.

Co do istoty skargi

- 48 Aby dokonać oceny zasadności zarzutu Komisji wobec Węgier, należy przypomnieć, że zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 1 dyrektywy 2000/78 „zasada równego traktowania» oznacza brak jakichkolwiek form bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji z przyczyn określonych w art. 1» tej dyrektywy. Artykuł 2 ust. 2 lit. a) omawianej dyrektywy uściśla, że do celów ust. 1 dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy osobę traktuje się mniej przychylnie, niż traktuje się inną osobę w porównywalnej sytuacji, z jakiegokolwiek przyczyny wymienionej w art. 1 tejże dyrektywy (wyrok z dnia 13 września 2011 r. w sprawie C-447/09 Prigge i in., Zb.Orz. s. I-8003, pkt 42).
- 49 W niniejszym przypadku nie jest kwestionowane, że sporne przepisy krajowe przewidują, że odnośni sędziowie, prokuratorzy i notariusze zaprzestają z mocy prawa pełnienie służby wraz z osiągnięciem wieku 62 lat.
- 50 Wykonujące te zawody osoby, które osiągnęły wiek 62 lat, znajdują się w sytuacji porównywalnej do sytuacji osób, młodszych, wykonujących te same zawody. Jednakże te pierwsze ze względu na swój wiek są zmuszone do zaprzestania z mocy prawa pełnienia służby (zob. analogicznie ww. wyroki: w sprawach połączonych Fuchs i Köhler, pkt 34; a także w sprawie Prigge i in., pkt 44).
- 51 Otóż sporne przepisy, na podstawie których okoliczność osiągnięcia przez dane osoby wieku określonego przez te przepisy dla celów przejścia na emeryturę pociąga za sobą rozwiązanie z mocy prawa stosunku pracy, należy uznać za wprowadzające gorsze traktowanie osób, które osiągnęły ten

wiek, w stosunku do wszystkich pozostałych osób czynnych zawodowo. Takie przepisy wprowadzają zatem odmienne traktowanie bezpośrednio ze względu na wiek, o którym stanowi art. 2 ust. 1 i art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2000/78 (zob. podobnie wyrok z dnia 16 października 2007 r. w sprawie C-411/05 *Palacios de la Villa*, Zb.Orz. s. I-8531, pkt 51).

- 52 Węgry podnoszą w tym względzie, że w rzeczywistości przepisy te dokonały obniżenia granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności w celu zaradzenia pozytywnej dyskryminacji, z której korzystali sędziowie, prokuratorzy i notariusze w ramach wcześniej obowiązującego systemu w zakresie, w jakim mogli w przeciwieństwie do innych pracowników służby publicznej pozostawać na służbie do wieku 70 lat.
- 53 Okoliczność taka nie może jednak podważać istnienia odmiennego traktowania osób, które muszą zaprzestać pełnienia służby ze względu na ukończenie wieku 62 lat, w stosunku do osób, które nie osiągnąwszy jeszcze tego wieku, mogą pozostać na służbie. Odmienne traktowanie ze względu na wiek zasadza się bowiem na samym istnieniu granicy wieku, po przekroczeniu której zainteresowane osoby zaprzestają pełnienia służby, niezależnie od wieku ustalonego dla tej granicy i a fortiori dla granicy, która obowiązywała uprzednio.
- 54 Należy w rezultacie stwierdzić, że rozpatrywane przepisy wprowadzają odmienne traktowanie bezpośrednio ze względu na wiek w rozumieniu art. 1 w związku z art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2000/78.
- 55 Z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/78 wynika jednak, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne (ww. wyrok w sprawie *Prigge i in.*, pkt 77; a także wyrok z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie C-141/11 *Hörnfeldt*, pkt 21).
- 56 Należy zatem sprawdzić, czy sporne przepisy są uzasadnione zgodnym z przepisami celem i czy środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne oraz przestrzegają tym samym zasady proporcjonalności.
- 57 Co się tyczy, w pierwszej kolejności, celów, do których dążą te przepisy, należy zauważyć przede wszystkim, że nie jest decydująca przywołana przez Komisję okoliczność, zgodnie z którą z przepisów tych nie wynika wyraźnie żaden konkretny cel.
- 58 Z art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 nie można bowiem wnioskować, że brak doprecyzowania w ustawodawstwie krajowym, o którym mowa, odnoszącego się do realizowanego celu, skutkuje automatycznie tym, że wykluczone jest, by ustawodawstwo to mogło być w oparciu o ten przepis uzasadnione. Wobec braku takiego doprecyzowania ważne jest jednakże, by inne elementy wynikające z ogólnego kontekstu danego uregulowania pozwoliły na określenie celu leżącego u jego podstaw dla dokonania kontroli sądowej jego zgodności z przepisami prawa, a także właściwego i koniecznego charakteru środków zastosowanych do realizacji tego celu (zob. ww. wyroki: w sprawach połączonych *Fuchs i Köhler*, pkt 39; a także w sprawie *Hörnfeldt*, pkt 24).
- 59 Z tego względu należy zbadać argumenty, które podniosły Węgry w ramach postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, a także w swoich pismach i w toku rozprawy, zgodnie z którymi rozpatrywane przepisy mają na celu osiągnięcie w istocie dwóch celów, mianowicie, po pierwsze, ujednolicenia w ramach zawodów objętych służbą publiczną granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności przy zagwarantowaniu stabilności systemu emerytalnego, wysokiego poziomu zatrudnienia oraz polepszenia jakości i skuteczności danych czynności związanych z administrowaniem wymiarem sprawiedliwości, a po drugie, wdrożenia „bardziej zrównoważonej struktury wiekowej” ułatwiającej młodym prawnikom dostęp do zawodów sędziego, prokuratora i notariusza oraz gwarantującej im szybszą karierę.

- 60 Co do zgodnego z przepisami charakteru tych celów należy przypomnieć, w drugiej kolejności, że Trybunał orzekł już, że celami, które mogą być uznane za „zgodne z przepisami” w rozumieniu art. 6 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/78, a co za tym idzie, za mogące uzasadnić odstępstwo od zakazu dyskryminacji ze względu na wiek, są cele z zakresu polityki społecznej, takie jak cele związane z polityką zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego (zob. wyroki: z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie C-388/07 *Age Concern England*, Zb.Orz. s. I-1569, pkt 46; z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie C-88/08 *Hütter*, Zb.Orz. s. I-5325, pkt 41; a także ww. wyrok w sprawie *Prigge i in.*, pkt 81).
- 61 Co się tyczy celu zakładającego ujednolicenie w ramach zawodów objętych służbą publiczną granic wiekowych obligatoryjnego zaprzestania działalności, należy stwierdzić, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 63 swojego stanowiska, że w zakresie, w jakim dążenie do takiego celu umożliwia zapewnienie poszanowania zasady równego traktowania dla wszystkich osób danego sektora i w odniesieniu do zasadniczego elementu ich stosunku pracy, takiego jak moment przejścia na emeryturę, cel ten może stanowić zgodny z przepisami cel polityki zatrudnienia.
- 62 Co się tyczy celu zakładającego wdrożenie bardziej zrównoważonej struktury wiekowej ułatwiającej młodym prawnikom dostęp do zawodów sędziego, prokuratora i notariusza, wystarczy stwierdzić, że Trybunał miał już okazję stwierdzić, że jeżeli chodzi o cel polegający na utworzeniu zrównoważonej struktury wiekowej pomiędzy młodymi i starszymi urzędnikami, mającej wspierać zatrudnienie i awanse młodych pracowników, zoptymalizowanie zarządzania zasobami ludzkimi i tym samym zapobieganie ewentualnym sporom dotyczącym zdolności pracownika do wykonywania swojej pracy po osiągnięciu pewnego wieku, przy jednoczesnym zagwarantowaniu jakości pracy administracji wymiaru sprawiedliwości, może on stanowić zgodny z przepisami prawa cel polityki zatrudnienia i rynku pracy (wyrok w sprawach połączonych *Fuchs i Köhler*, pkt 50).
- 63 O ile z powyższego wynika, że sporne przepisy są uzasadnione zgodnymi z przepisami celami, o tyle należy jeszcze sprawdzić, w ostatniej kolejności, czy rozpatrywane przepisy krajowe stanowią właściwe i konieczne środki dla osiągnięcia tych dwóch celów.
- 64 Co się tyczy pierwszego celu, przepisy te są co do zasady właściwym środkiem do urzeczywistniania zamierzonego przez Węgry celu ujednolicenia w zakresie, w jakim dążą one, jeśli nie do usunięcia, to przynajmniej do znacznego ograniczenia rozbieżności granic wiekowych obligatoryjnego zaprzestania działalności w odniesieniu do wszystkich zawodów objętych służbą publiczną w wymiarze sprawiedliwości.
- 65 Jednakże należy jeszcze zbadać, czy wspomniane przepisy stanowią również środek konieczny dla tego celu.
- 66 Aby zbadać zaś, czy rozpatrywane przepisy wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia wspomnianego celu, i nadmiernie godzą w interesy zainteresowanych osób, należy przyrzeć się tym przepisom w kontekście legislacyjnym, w jaki się wpisują, i uwzględnić zarówno szkodę, jaką mogą powodować względem określonych osób, jak i korzyści, jakie czerpie z nich społeczeństwo w ogólności oraz wchodzące w jego skład jednostki (zob. wyrok z dnia 12 października 2010 r. w sprawie C-45/09 *Rosenblatt*, Zb.Orz. s. I-9391, pkt 73).
- 67 Należy zauważyć w tym względzie, że kategorie osób, których dotyczą wspomniane przepisy, korzystały do czasu ich wejścia w życie z odstępstwa pozwalającego im pozostać na służbie do wieku 70 lat, co prowadziło do powstania u tych osób zasadnych oczekiwań co do utrzymania się na służbie do czasu osiągnięcia tego wieku.
- 68 Rozpatrywane przepisy dokonały zaś nagłego i znacznego obniżenia granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności, nie przewidując środków przejściowych, które mogłyby chronić uzasadnione oczekiwania zainteresowanych osób.

- 69 I tak wskutek rozpatrywanych przepisów, które weszły w życie dopiero w dniu 1 stycznia 2012 r., po pierwsze, wszyscy sędziowie i prokuratorzy, którzy osiągnęli wiek 62 lat przed tą datą, są zmuszeni do opuszczenia służby w dniu 30 czerwca 2012 r., czyli po okresie sześciu miesięcy, a ci, którzy osiągnęli ten wiek pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia 2012 r., zaprzestaną pełnienia służby w dniu 31 grudnia 2012 r., czyli po okresie, który w żadnym wypadku nie przekroczy jednego roku i który w większości przypadków będzie krótszy. Po drugie, notariusze, którzy osiągną wiek 62 lat przed dniem 1 stycznia 2014 r., zaprzestaną wykonywania swoich funkcji w tym dniu, czyli najpóźniej dwa lata po wejściu w życie nowego uregulowania emerytalnego.
- 70 W tych okolicznościach zainteresowane osoby opuszczają automatycznie i ostatecznie rynek pracy, przy czym nie miały one czasu na podjęcie środków, w szczególności o charakterze ekonomicznym i finansowym, wymaganych przez taką sytuację, biorąc pod uwagę okoliczność, po pierwsze, że ich emerytura jest – jak zostało uściślone w toku rozprawy – niższa o co najmniej 30% od ich wynagrodzenia, a po drugie, że zaprzestanie działalności nie uwzględnia okresów składkowych, co zatem nie gwarantuje prawa do emerytury w pełnym wymiarze.
- 71 Należy stwierdzić, że Węgry nie przedstawiły żadnych okoliczności umożliwiających stwierdzenie, iż żadne mniej restrykcyjne przepisy nie pozwoliłyby na osiągnięcie rozpatrywanego celu.
- 72 Wprawdzie to państwo członkowskie podniosło, że zainteresowane osoby miały możliwość przewidzenia od 2011 r., że zostaną wprowadzone zmiany w ich systemie emerytalnym, jako że art. 10 ust. 1 ustawy nr LXXII z 2011 r. o zmianie niektórych ustaw w sprawie statusu prawnego zgodnie z ustawą zasadniczą zawierał bowiem już „terminy wypowiedzenia”, które miały być później transponowane do ustawy z 2011 r. o sędziach i do przepisów przejściowych. Jednakże nawet przyjmując, że terminy te mogły być wystarczające dla uniknięcia przez zainteresowane osoby jakiegokolwiek szkody, należy zauważyć, że Węgry w żaden sposób nie wyjaśniły, że sporne przepisy pozwalały sędziom, prokuratorom i notariuszom przewidzieć z wystarczającym stopniem pewności projektowane zmiany ich systemu emerytalnego i podjąć konieczne środki.
- 73 Ponadto Węgry nie wskazały także powodów, dla których, z jednej strony, dokonały obniżenia o osiem lat wieku przejścia na emeryturę, nie przewidując stopniowego rozłożenia tej zmiany w czasie, podczas gdy, z drugiej strony, ustawa Tny nie tylko przewidywała, że podwyższenie o trzy lata wieku przejścia na emeryturę – mianowicie z 62 do 65 lat – będzie następować, począwszy od 2014 r., przez okres ośmiu lat, ale także weszła w życie od dnia 1 stycznia 2010 r., czyli na cztery lata przed tym, zanim zacznie mieć zastosowanie.
- 74 Jak podkreśliła zaś rzecznik generalna w pkt 66 swojego stanowiska, te różnice pomiędzy spornymi przepisami a ustawą Tny wskazują, że interesy tych osób, których dotyczy obniżenie granicy wieku przejścia na emeryturę, nie zostały uwzględnione w taki sam sposób jak interesy pozostałych osób zatrudnionych w służbie publicznej, dla których wspomniana granica wieku została podwyższona.
- 75 W świetle poprzedzających rozważań należy uznać, że rozpatrywane przepisy nie są konieczne dla osiągnięcia przywołanego przez Węgry celu ujednolicenia.
- 76 Co się tyczy celu drugiego, zakładającego wdrożenie bardziej zrównoważonej struktury wiekowej ułatwiającej młodym prawnikom dostęp do zawodów sędziego, prokuratora i notariusza oraz gwarantującej im szybszą karierę, należy uznać, że – jak podkreślają to Węgry – obniżenie granicy wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności skutkuje zwolnieniem licznych stanowisk, które będą mogli zająć młodzi prawnicy, oraz przyspieszeniem rotacji i odnowienia kadr w rozpatrywanych zawodach.
- 77 Jednakże takie krótkoterminowe, pozornie pozytywne skutki mogą stawiać pod znakiem zapytania możliwość osiągnięcia rzeczywiście zrównoważonej „struktury wiekowej” w perspektywie średnio- i długoterminowej.

- 78 O ile bowiem w toku 2012 r. odnowienie kadr w rozpatrywanych zawodach będzie podlegało bardzo istotnemu przyspieszeniu ze względu na okoliczność, że osiem roczników zostanie zastąpionych przez tylko jeden, mianowicie rocznik 2012, o tyle ten rytm rotacji ulegnie bardzo radykalnemu spowolnieniu w 2013 r., gdy trzeba będzie zastąpić tylko jeden rocznik. Ponadto ten rytm rotacji będzie coraz wolniejszy, w miarę jak granica wieku obligatoryjnego zaprzestania działalności będzie stopniowo wzrastała z 62 do 65 lat zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy Tny, pociągając za sobą nawet pogorszenie możliwości dostępu młodych prawników do zawodów w wymiarze sprawiedliwości.
- 79 Wynika z tego, że rozpatrywane przepisy nie są właściwe dla osiągnięcia celu polegającego na wdrożeniu bardziej zrównoważonej „struktury wiekowej”.
- 80 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że sporne przepisy krajowe ustanawiające odmienne traktowanie nie zachowują zasady proporcjonalności i z tego względu skargę Komisji należy uwzględnić.
- 81 W świetle całości powyższych rozważań należy stwierdzić, że przyjmując uregulowanie krajowe wymagające zaprzestania działalności zawodowej przez sędziów, prokuratorów i notariuszy wraz z osiągnięciem przez nich wieku 62 lat, co powoduje odmienne traktowanie ze względu na wiek niemające charakteru proporcjonalnego w stosunku do zamierzonych celów, Węgry uchybiły swoim zobowiązaniom wynikającym z art. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE.

W przedmiocie kosztów

- 82 Zgodnie z art. 138 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Węgier kosztami postępowania, a te przegrały sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Przyjmując uregulowanie krajowe wymagające zaprzestania działalności zawodowej przez sędziów, prokuratorów i notariuszy wraz z osiągnięciem przez nich wieku 62 lat, co powoduje odmienne traktowanie ze względu na wiek niemające charakteru proporcjonalnego w stosunku do zamierzonych celów, Węgry uchybiły swoim zobowiązaniom wynikającym z art. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.**
- 2) **Węgry zostają obciążone kosztami postępowania.**

Podpisy